

Ks. Kazimierz Dąbrowski, *Działalność gospodarcza, społeczna i kulturalna cystersów oliwskich (XII—XVI w.)*, Pelplin 1972. Nakładem autora, s. 78.

W kolekcji „Studia Pelplińskie” ukazała się praca Kazimierza Dąbrowskiego przedstawiająca szeroką działalność cystersów oliwskich na polu gospodarczym, społecznym i kulturalnym na przestrzeni od XII do XVI w. Wydana nakładem autora publikacja zawiera, jak wynika z przypisów, zaledwie część jego pracy. Niemniej daje ona całkowity obraz działalności cystersów oliwskich i wypełni dotychczasowy dotkliwy brak w tym przedmiocie badań.

Autor przedstawia działalność cystersów w ramach historii politycznej Pomorza obejmującej trzy okresy: od XII do XIV w. — czasy książąt pomorskich, od 1308 r. do 1466 r. — czasy krzyżackie i lata od 1466 r. do 1581 r. — okres powrotu Pomorza do Polski. Podział taki jest uzasadniony ciągłym wciągnięciem klasztoru w wir wydarzeń politycznych.

Ks. K. Dąbrowski wypowiada się za Samborem jako fundatorem klasztoru oliwskiego, umieszczając jego założenie w 1186 r. Idąc za G. Labudą autor wykazuje duńskie pochodzenie konwentu oliwskiego, podkreślając przy tym słusznie cel polityczny książąt pomorskich — „nadzieja udziału w misji pruskiej i uzyskania na tej drodze zdobyczy terytorialnych na terenie Prus” (s. 4).

Osobny rozdział (IV) omawia rolę cystersów oliwskich na polu społeczno-kulturalnym na przestrzeni czterech wieków, wykazując pokaźny wkład tychże do historii kultury i nauki na Pomorzu Wschodnim.

Ks. Alojzy Rotta